

DŽEZ

a jeho vývoj

Kde a kedy vznikol džez?

- na začiatku 19. storočia na juhu USA okolo mesta

NEW ORLEANS

Ako vznikol džez?

- **New Orleans** bolo miestom, kde sa stretávali rôzne národy a rasy:
 - černosi násilne odvečení z Afriky
 - belosi - prisťahovalci z Európy

- Postupným spojením hudby afrických černochovo s európskou hudobnou tradíciou sa zrodil **džez**.

Čo bolo na začiatku?

- pracovné piesne černochoch
- **spirituál**
duchovná pieseň černochoch,
ktorá vyjadruje radosť z viery v Pána

🎵 Swing low sweet Chariot

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=ljup8cIRzIk>

- **blues**
<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=oHs98TEYecM&list=RDQMTW9F7e6jvk&index=9>
pieseň, ktorú spieval 1 spevák
so sprievodom bendža alebo gitary

Hudobné nástroje džezovej kapely:

saxofón

klarinet

trúbka

kontrabas

gitara

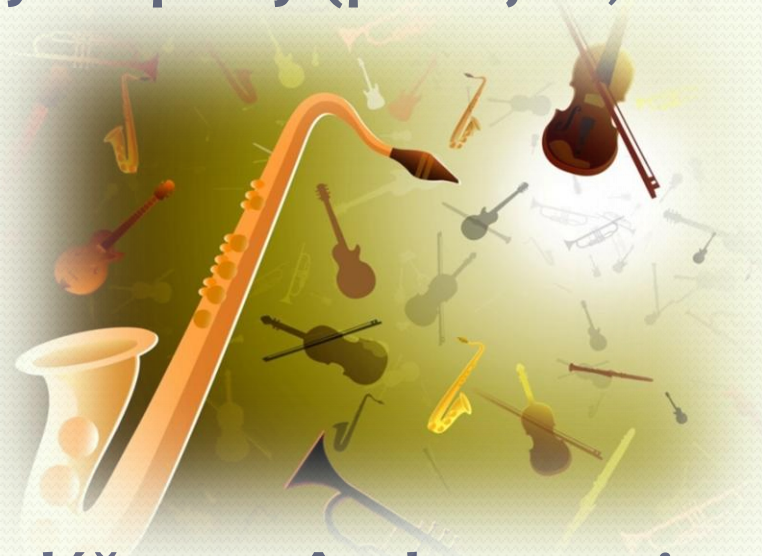
bicie nástroje

klavír

Znaky hudby

- synkopický (pulzujúci, kolísavý) rytmus

- **improvizácia**
hra bez nôt založená
na okamžitom nápade
- zvláštny spôsob tvorenia tónov – tzv. „blue“ tóny
zádumčivé, smutné akoby falošné tóny
- **scat spev** - spev na ľubovoľné vokály (napr. dam – dam
– pa – pa ...)

Louis Armstrong (1901 – 1971)

- Ako chlapec sa dostal do polepšovne, kde sa prvýkrát stretol s hudbou.

- americký **trubkár** a **spevák**
typický svojim chrapľavým hlasom
- rodák z **New Orleansu**
- **prvý džezový hudobník**, ktorý dosiahol celosvetové uznanie

 [What a wonderful world](https://www.youtube.com/watch?v=VqhCQZaH4Vs)

<https://www.youtube.com/watch?v=VqhCQZaH4Vs>

[When you're smiling](https://www.youtube.com/watch?v=yfsmmk93H3I)

<https://www.youtube.com/watch?v=yfsmmk93H3I>

Ella Fitzgerald (1917 – 1996)

- americká džezová speváčka
- **”Prvá dáma džezu”**
- naspievala stovky obľúbených piesní
- známe sú aj jej duetá s **Armstrongom**
-

 Summertime

https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=6pdyiK5kziw&feature=BFa&list=AVGxdCwVVULXfMT-ItMfvrtGhLwOTnxBkr&lf=list_related

z opery Porgy a Bess

Čo súvisí s džezom?

- **spirituál - duchovná pieseň černocho**

- vyjadruje radosť z viery v Pána, ktorá je prejavená hojdačným rytmom, potleskom a tancom priamo v kostole
- vychádza zo Starého zákona

gospel – náboženská pieseň černocho

- vychádza z Nového zákona

 Oh, happy day

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=z-4mtA6Z88k>

 Go down Moses

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=vf6jBP4YXwo>

- **ragtime – špecifický spôsob hry na klavíri**

- **Scott Joplin** – predstaviteľ ragtimu

 The entertainer

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=mQNoifeJCNg>

Čo ste si zapamätali?

- **Doplňte:**

Džez je žáner populárnej hudby, ktorý vznikol na začiatku 19. storočia na juhu USA v okolí mesta New Orleans.

Vznikol postupným spojením hudby afrických černochoch a pristáhovalcov z Európy.

Hudobnými nástrojmi džezu sú:

k _ _ _ _ _ s

t _ _ _ _ _

g _ _ _ _ _

s _ _ _ _ _

k _ _ _ _ _ t

k _ _ _ _ r

- Ako sa volal slávny džezový trubkár, spevák s typickým hlasom?

Louis Armstrong

- Ako sa volá prvá dáma džezu, slávna džezová speváčka?

Ella Fitzgeraldová